
Referentni okvir uslova

Pozicija: Konsultant za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu (SPUŽS)
Trajanje: [40-60] radnih dana u period od [upišite period]

Pozadina

Opština [upišite opštinu] izrađuje svoj Opštinski razvojni plan (ORP) i Opštinsku mapu zoniranja (OMZ). Oba dokumenta ORP i OMZ treba posmatrati kao koherentan i integrisan proces prostornog planiranja koji cilja dugoročnim održivim razvojem opštine.

U skladu sa Zakonom o prostornom planiranju i relevantnim administrativnim uputstvima, svi dokumenti prostornog planiranja moraju biti u skladu sa Zakonom br. 03/Z-230 o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (SPUŽS). Kosovski Zakon o SPUŽS navodi da je "izrada SPUŽS izveštaja obavezna za planove i programe iz polja prostornog planiranja i urbanog planiranja (...) koje daju okvir za buduće razvojne projekte". Ovi Projektni zadaci su namenjeni da se SPUŽS sprovede u skladu sa EU Direktivom 2001/42/EC o Proceni uticaja određenih planova i programa na životnu sredinu i sa kosovskim Zakonom br. 03/Z-230 o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.

Svrha zadatka

Opšti cilj konsaltinga je da se poveća održivost opštinskog procesa prostornog planiranja. Specifični cilj je da se izvrši SPUŽS Opštinskog razvojnog plana i mape zoniranja za Opštinu [upišite opštinu]. SPUŽS će opisati, identifikovati i proceniti moguće značajne uticaje koje će i ORP i OMZ imati na životnu sredinu. Na taj način, SPUŽS će ponuditi preporuke na strateškom nivou o tome kako se potencijalno negativni efekti nastali od sprovođenja ORP i OMZ mogu se smanjiti i kako se pozitivni efekti mogu poboljšati. Nalazi i preporuke će se uzeti u obzir prilikom procesa izrade oba opštinska planska dokumenta, za sprovođenje i razmatranje ORP i OMZ.

SPUŽS će obezbediti donosiocima odluka na lokalnom i centralnom nivou na Kosovu, odgovarajuće informacije za procenu izazova životne sredine i obzire u vezi sa opštinskim strategijama prostornog razvoja, okvira prostornog razvoja, kao i projektovanja konkretnih mera zoniranja. SPUŽS bi trebalo da obezbedi da se problemi životne sredine adekvatno integrišu u opštinskim strategijama prostornog planiranja, merama primene i procesima monitoringa. Predviđa se da će SPUŽS takođe uticati na strateške investicione projekte na lokalnom nivou.

Konsultant će, u izvršavanju zadataka SPUŽS-a, referisati i konsultovati sa odgovarajućim propisima i administrativnim uputstvima što se tiče razvijanja i izrade prostornih planova i strateške procene uticaja na životnu sredinu (Prilog 1), i deluju u skladu sa transparentnim, participativnim procesom planiranja sa rodno-osetljivim pristupom.

Podela rada

Konsultant će se usredsrediti na dva glavna zadatka, koji su opisani u nastavku, koji će se obaviti u periodu od [upišite period] i u bliskoj saradnji sa Opštinom [upišite opštinu] i Ministarstvom Životne Sredine i Prostornog Planiranja (MŽSPP). Glavni sadržaj rada je vezan za SPUŽS za oba opštinska dokumenta prostornog planiranja (ORP i OMZ) i treba da uključi blisku saradnju sa širokim spektrom aktera, i uključuje istraživanja i analize.

Konsultant za SPUŽS biće odgovoran za naredna dva glavna zadatka:

Zadatak 1: Sprovede SPUŽS za ORP u [upišite opštinu].

Zadatak 2: Sprovede SPUŽS za OMZ u [upišite opštinu].

Zadatak 1 će biti strukturiran u dva glavna dela: početna/ sadržajna studija i izveštaj SPUŽS za ORP. Sadržajna studija mogućnosti će identifikovati probleme životne sredine koji će biti fokus studije SPUŽS, uzimajući u obzir specifičan kontekst životne sredine u opštini. Zadatak 2 će dobiti informacije od početne studije i analize životne sredine razvijene tokom Zadatka 1 i biće strukturisana u jedan izveštaj SPUŽS za OMZ.

Glavni zadaci

Konsultant za SPUŽS biće odgovoran za sledeće glavne zadatke, u bliskoj saradnji sa ekipom MSPP i opštinskim kolegama:

Zadatak 1: SPUŽS za ORP

1. Utvrđivanje činjenica/prikupljanje podataka, uključujući strukturirane terenske posete u opštini.
2. Sprovođenje preliminarnog razmatranja svih izradjenih materijala i dokumenata vezanih sa izradom ORP i OMZ u vezi sa svojim društvenim, ekonomskim i ekološkim uticajima - to, između ostalog, obuhvata ORP, OMZ, Detaljne Regulative Planove (DRP), opštinske smernice, projektne dokumente tih inicijativa sa kojima se očekuje bliska saradnja, izveštaje praćenja na opštinskom nivou; Sprovesti detaljno razmatranje svakog poglavlja ORP, analizirati ih naspram potencijalnih uticaja na životnu sredinu i pružiti im pismene komentare za dalju diskusiju sa glavnom ekipom za izradu ORP;
3. Sprovođenje sekundarnog razmatranja - cilj sekundarnog razmatranja biće da se ispita kako je opštinska posvećenost zaštite životne sredine prioritizirana u procesu planiranja i raspodele budžeta;
4. Obavite analizu raskoraka aktera, kao dopuna analize aktera sprovedene u opštinskom procesu prostornog planiranja. Identifikuj ključne aktere životne sredine (ključne grupe i institucije, agencije životne sredine, NVO, predstavnike javnog i privatnog sektora), uključujući one grupe koje mogu biti potencijalno pogođene mogućim uticajima na životnu sredinu od sprovođenja ORP i OMZ i koje je moguće da nisu bile razmatrane u fazi razvoja ORP/OMZ. Poseban naglasak treba dati manjinskim grupama, omladini, deci i socijalno ugroženim grupama, imajući u obzir rodno-osetljivu analizu. Na osnovu ove analize treba predložiti rodno izbalansiran spisak aktera, zajedno sa ključnim problemima i vrednostima aktera što se tiče ORP i OMZ u razmatranju, i predložiti strategiju uključivanja aktera koja treba da bude dogovorena sa opštinskom ekipom za planiranje tako da budu koordinirane sa opštim planom konsultacija za prostorno planiranje i da se izbegne nepotreban sukob, podići neosnovana očekivanja ili stvoriti "zamor učesća";
5. Sadržajna studija SPUŽS-a koja opisuje početno stanje životne sredine potrebne za studiju SPUŽS -a i usredsređena je na sledeće teme:

- Opis trenutnog stanja životne sredine u opštini; analiza trendova različitih aspekta životne sredine; opis raspoloživih informacija i identifikacija raskoraka podataka; ključni elementi u društveno - ekonomskom kontekstu;
- Identifikacija ključnih aktera i njihovih problema (u odnosu na održivost životne sredine opštine i potencijalne implikacije za primenu ORP/OMZ); opis mehanizama uključivanja aktera, predloženih za studiju SPUŽS -a;

- Opis relevantnih zakonodavstava, planova, programa, relevantnih EU direktiva; kratka prezentacija relevantnih politika i ciljeva životne sredine na lokalnom i centralnom nivou;
- Kratak opis nacrtu plana za olakšanje i razumevanje SPUŽS analize;
- Verovatna evolucija konteksta bez plana; preliminarna identifikacija ključnih uticaja ORP i OMZ na životnu sredinu;
- Sadržaj i razmatranje glavnih problema i mogućnosti životne sredine;
- Procena Koncepta Prostornog Razvoja ORP¹;
- Identifikacija ključnih pitanja životne sredine koja utiče na izbor ekoloških i društvenih prioriteta. Ova predložena identifikacija ključnih pitanja treba da se zasniva na analitički rad koristeći prostornu analizu, studije slučaja i procene učesničkih metoda; izrada osnovne mape koristeći informacije o pokrivenosti šumama, riječnih slivova i vodnih tela, i istaknutim karakteristikama biodiverziteta, uključujući biodiverzitet značajnih i zaštićenih područja; preklapanje sa mapiranjem postojeće i predložene infrastrukture, glavni postojeći ili predloženi proizvodni projekti i identifikacija kritičnih područja pod ili sa potencijalnim za ugrožavanje životne sredine;
- Identifikacija objekta, pokazatelja i ciljeva SPUŽS.

6. SPUŽS izveštaj sa fokusom na sledeće teme:

- Procena uticaja ORP na životnu sredinu, uzimajući u obzir verovatne uticaje na životnu sredinu od implementacije ORP, stepen do kojeg se dokument bavi ključnim problemima životne sredine sektora, a njegova doslednost politikama i ciljevima životne sredine na centralnom i lokalnom nivou;
- Strateške preporuke za sprovođenje i razmatranje ORP, s obzirom na poboljšanje njegovog učinka što se tiče životne sredine i za integrisanje pitanja životne sredine na lokalnim strategijama i aktivnostima prostornog planiranja. Preporuke će obuhvatiti pokazatelje učinka, kao i moguće prateće mere za bavljenje identifikovanim slabostima, posebno u oblasti upravljanja vodom i otpadom; preporuke treba da se naprave na potrebu za vršenje Procenu uticaja na životnu sredinu (PUŽS) bilo kojih projekata koji proističu iz primene ORP. Preporuke treba da uzmu u obzir stavove koji su predstavljeni od strane aktera i objasniti kako su oni integrisani u SPUŽS. U slučaju da problemi nisu integrisani u konačnim preporukama, dajte objašnjenje o razlozima;

7. Uključivanje aktera. Konsultant će osigurati da se identifikovani ključni akteri u potpunosti angažovani u zadacima SPUŽS-a, kao što je planirano u procesu sadržaja i u sadržajnom izveštaju. Uključivanje aktera treba da sadrži kombinaciju različitih tehnika, kao što su upitnici, fokusirani polu-strukturirani intervjui, i radionice sa ključnim akterima fokusiranim na identifikaciju objekta, ciljeva i pokazatelja za SPUŽS studiju, i podizanju svesti o životnoj sredini tokom procesa. To će uključiti radionicu za predstavljanje rezultata faze sadržaja; i predstavljanje metodologije SPUŽS-a, i nalaze MŽSPP-u/ opštinskim ekipama i svim relevantnim akterima.

Zadatak 2: SPUŽS za OMZ

8. Analize podataka i pisanje izveštaja, dobijenih iz prethodnog početnog izveštaja SPUŽS-a sprovedenog tokom zadatka 1;

9. Ključna pitanja za rješavanje u izveštaju SPUŽS-a za OMZ:

- a. Procena scenarija: Ključne prednosti i problemi/rizici;
- b. Preporuke za integrisanje pitanja životne sredine (na primer: zelena infrastruktura, usluge ekosistema, poboljšanje filtriranja rečnog korita/restauracija gradskog toka);
- c. Analiza multi-kriterijuma, analize troškova- koristi;

10. Angažovanje aktera. Sprovesti radionicu sa opštinskim osobljem i lokalnim akterima životne sredine za podržavanje izrade nacrtu OMZ o integrisanju ravnopravnost životne sredine u novi okviru prostornog razvoja i proceniti učinke životne sredine predloženog OMZ; Predstavljanje konačnog izveštaja SPUŽS-a za OMZ i javna rasprava.

Početak konsaltinga je zakazan za [upišite datum] i očekuje se da će završi do [upišite datum]. Pored izrade sadržajne studije SPUŽS i SPUŽS izveštaja, konsultant će doprineti podizanju svesti o životnoj sredini na opštinskom nivou, kroz sprovođenje SPUŽS prezentacija i javnih rasprava sa akterima lokalnog nivoa.

¹ Kao što je predviđeno nacrtom Administrativnog uputstva o elementima i osnovnim uslovima za izradu, sprovođenje i praćenje Opštinskog plana razvoja

Završni rezultati

Tokom zadatka, konsultant će dostaviti sledeća dokumenta:

- Pisani komentare na sva uzastopna poglavlja ORP/OMZ dokumenata;
- Na osnovu procesa revizije, procene na licu mesta i procesa konsultacija sa akterima, sadržajna studija SPUŽS-a je izradjena sa identifikovanim rakoracima u odnosu na ono što je potrebno za integrisanje životne sredine na ciljevima ORP i "gde smo" (trenutna institucionalna i politička strukturaza održivo korišćenje prirodnih resursa) u njihovom ispunjavanju. Nalazi analize početne studije će se uvesti u SPUŽS za ORP i OMZ i treba da obuhvate izveštaj početne studije rodno-osetljive analize sa fokusom na identifikovanju rodni raskoraka u pristupu ekonomskom, klimatskom riziku i upravljanju prirodnim resursima, donošenja odluka sa obrađenim preporukama za rešavanje rodni raskoraka u formulisanju rodni pokazatelja relevantni za integrisanje pitanja životne sredineu dugoročnom planiranju razvoja na opštinskom nivou kroz testiranje objekti životne sredine naspram ORP/OMZ alternativa, mera za ublažavanje itd.
- Prezentacije nalaza, komentara i preporuka za dalji put tokom sastanaka sa svim kolegama;
- Nacrt verzije oba SPUŽS izveštaja treba da se dostavljaju za javno razmatranje zajedno sa nacrtom ORP/OMZ.
- Konačne verzije oba SPUŽS izveštaja

Tačan vremenski rok dostavljanja biće određen tokom obavljanja zadatka.

Kvalifikacije

Obrazovanje

Univerzitetska diploma u prostornom i urbanom planiranju, Studije životne sredine ili ekvivalentna relevantna akademska diploma.

Radno iskustvo i drugi uslovi

- Najmanje pet godina profesionalnog praktičnog radnog iskustva u odgovarajućoj oblasti;
- Odlično poznavanje prakse Strateške procene uticaja na životnu sredinu u odgovarajućim oblastima kao što su monitoring i procena i strateško planiranje, opštinskih razvojnih planova, posebno u vezi sa EU zahtevima u ovoj oblasti;
- Poznavanje praksi prostornog planiranja;
- Iskustvo u razvoju i analizi scenarija, uključujući uzimanje u obzir polne ravnopravnosti;
- Iskustvo u razvoju i olakšavanju radionica i javnih predstavljanja za uključivanje aktera;
- Dobro poznavanje lokalnih razvojnih procesa, zelene ekonomije i koncepata zelenog računovodstva, očuvanja životne sredine i koncepata zelene infrastrukture;
- Sposobnost za rad u ekipi i za preduzimanje inicijativa za osiguranje dobrih odnosa i otvorenog komunikacija u ekipi i sa partnerima;
- Dobre analitičke, definisanje rešenja i kreativne sposobnosti;
- Dobre sposobnosti za prezentacije i pisanja izveštaja;
- Prethodno iskustvo iz regiona jugoistočne Evrope;
- Od bitnog značaja je da je kandidat u stanju da ispuni rokove za izveštavanje i sav rad na projektu.

Prilog 1 - Lista kosovskog zakonodavstva o životnoj sredini i druga relevantna dokumenta koja treba uzeti u obzir

Kosovsko zakonodavstvo o životnoj sredini i prostornom planiranju treba uzeti u obzir:²

Zakon br.	Zakon o	Službeni list br.
03/L-025	Zaštiti životne sredine	50/06.04.2009.
04/L-174	Prostornom planiranju	30/23.08.2013.
03/L-230	Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu	83/29.10.2010.
03/L-214	Proceni uticaja na životnu sredinu	83/29.10.2010.
03/L-233	Zaštiti prirode	85/09.11.2010.
04/L-086	Nacionalnom parku "Prokletije"	02/21.01.2013.
04/L-087	Nacionalnom parku "Šara"	02/21.01.2013.
02/L-078	Javnom zdravstvu	35/15.08.2008.
03/L-043	Integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine	52/08.05.2009.
03/l-160	Zaštiti vazduha od zagađenja	67/29.03.2010.
02/l-102	Zaštiti od buke	40/15.10.2010.
04/l-197	Hemikalijama	18/26.03.2014
04/l-060	Otpadu	17/29.06.2012.
03/l-119	Biocidnim proizvodima	55/10.07.2009.
04/l-147	Vodama kosova	10/29.04.2013.
02/l-79	Hidrometeorološkoj delatnosti	25/01.06.2008.
04/l-120	Zaštiti bilja	1/17.01.2013.
02/l-98	Zaštiti biljnih sorti	40/15.10.2008.
04/l-013	Katastru	13/01.09.2011.
04/l-110	Izgradnji	18/03.07.2012.
02/l-26	Poljoprivrednom zemljištu	13/01.06.2007.
04/l-040	Uređenju zemljišta	3/22.02.2012.
03/l-163	Rudnicima i mineralima	80/27.08.2010.
04/l-158	Izmeni i dopuni zakona br. 03/l-163 o rudnicima i mineralima	11/02.05.2013.
03/l-104	Zaštiti od nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja kao i nuklearnoj bezbednosti	66/17.03.2010.
04/l-067	Kosovsku agenciju o zaštiti od zračenja i nuklearne bezbednosti	18/03.07.2012.

² Neki mogu da sadrže izmene i dopune kosovskih podzakonskih akata, kao što su administrativna uputstva.

Ključne Postojeće akcije, izveštaji i studije o životnoj sredini i strateškom planiranju. Strateška procena uticaja na životnu sredinu se očekuje da razmotri i pregleda sledeća dokumenta:

Strateška akcija	Organ vlasti
Kosovski prostorni plan 2010-2020+	MŽSPP
Prostorni plan (<i>ako se primenjuje</i>)	MŽSPP
Prostorni plan opštine (<i>ako se primenjuje</i>)	Opština
Strategija i akcioni plan za biodiverzitet 2011 – 2020	MŽSPP
Strategija o zaštiti životne sredine i održivi razvoj	MŽSPP
Kosovski akcioni plan za životnu sredinu	MŽSPP
Lokalni ekološki akcioni planovi	Opština
Plan Republike Kosovo o upravljanju otpadom	MŽSPP
Strategija Republike Kosovo o upravljanju otpadom	MŽSPP
Strategija i akcioni plan o kvalitetu vazduha	MŽSPP
Strategija o razvoj šumarstva	MPŠRR
Strategija o energetici	MER
Strategije drugih sektora takođe mogu da se razmatraju	Vlada

Prilog 2 - Standardni format za izvještaji o životne sredine

Poglavlje	Sadržaj	Informacije koje treba obezbediti u izvještajima o SPUŽS ³ -a
0 Poglavlje	<i>Rezime procesa SPUŽS-a i mogući značajni efekti plana na životnu sredinu</i>	<i>Netehnički rezime informacija datih u izvještaju</i>
1. Poglavlje <i>Uvod</i>	<i>Svrha SPUŽS-a; opisivanje procesa planiranja SPUŽS-a; opis strukture izvještaja</i>	<i>[Nije pomenuto u zakonodavstvu]</i>
2. Poglavlje <i>Strateški okvir i Pregled nacrtu plana</i>	<i>Opis relevantnih zakonodavstava, planova, programa, relevantnih Direktiva EU-a</i> <i>Kratak opis nacrtu plana za olakšavanje razumevanja analize o SPUŽS-u</i>	<i>Pregled sadržaja, glavni ciljevi plana i odnos sa drugim planovima i programima</i>
3. Poglavlje <i>Osnova studija životne sredine</i>	<i>Trenutni uslovi i trendovi različitih aspekta životne sredine; opis raspoloživih informacija i identifikacija nedostataka znanja; ključni elementi socio- ekonomskog konteksta; moguća evolucija konteksta bez plana</i>	<i>Relevantni aspekti trenutnog stanja životne sredine i moguća evolucija iste bez sprovođenja plana</i> <i>Karakteristike životne sredine oblasti na koje će se verovatno uticati</i>
4. Poglavlje. <i>Ključna pitanja životne sredine i ciljevi SPUŽS-a</i>	<i>Određivanje okvira glavnih problema životne sredine i mogućnosti; identifikacija ciljeva SPUŽS-a, pokazatelji i ciljevi</i>	<i>Svi postojeći problemi životne sredine koji su relevantni za plan, uključujući posebno, one koji se odnose na oblasti sa određenim značajem životne sredine</i> <i>Ciljevi zaštite životne sredine (formirani na nacionalnom, internacionalnom ili nivou Evropske Zajednice), koji su relevantni za plan i način na koji su ovi ciljevi i bilo koji aspekti životne sredine uzeti u obzir prilikom izrade izvještaja</i>
5. Poglavlje <i>Analiza kompatibilnosti ciljeva plana</i>	<i>Analiza kompatibilnosti između ciljeva plana i ciljeva SPUŽS-a, kao i relevantnih elemenata strateškog okvira (npr, ostali relevantni planovi i programi). Može obuhvatati opis kako su ciljevi plana evoluirali tokom procesa radi odražavanja predloga SPUŽS-a</i>	<i>Prikaz razloga za izbor alternativa sa kojima se bavi, i opisa kako je sprovedena procena uključujući sve poteškoće – kao što su tehnički nedostaci ili nedostatak znanja – na koje se naišlo prilikom pripremanja potrebnih informacija</i>
6. Poglavlje <i>Procena efekata životne sredine u planu</i>	<i>Analiza efekta plana, uključujući i poređenje između razumnih alternativa (i razloga za izbor) i predloga za mere ublažavanja. Može se podeliti u više poglavlja da bolje odražava strukturu plana. Opis o tome kako su rezultati SPUŽS-a uključeni u plan.</i>	<i>Mogući značajni efekti na životnu sredinu, na takva pitanja kao što su biodiverzitet, stanovništvo, ljudsko zdravlje, flora, fauna, zemlja, voda, vazduh, klimatski faktori, materijalna sredstva, kulturna i prirodna baština, uključujući arhitektonsko i arheološko nasleđe, pejzaže i međudnose između navedenih faktora</i> <i>Mere predviđene za sprečavanje, smanjenje i što potpunije olakšavanje bilo kojeg značajnog negativnog efekta sprovođenja plana na životnu sredinu</i>

³ Za detaljnije informacije, konsultujte Zakon o SPUŽS ili Smernice za izradu SPUŽS

Poglavlje	Sadržaj	Informacije koje treba obezbediti u izveštajima o SPUŽS ³ -a
<i>7. Poglavlje Plan praćenja</i>	<i>Pokazatelji i pristup za nadgledanje sprovođenja plana</i>	<i>Opis mera predviđenih u vezi nadgledanja</i>